

2040516400

Vragen van de leden Hamer en Dijsselbloem (beiden PvdA) aan de staatssecretaris van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, de heer Rutte, de ministers van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en van Economische Zaken over het moeilijk plaatsen van (allochtone) (v)mbo'ers. (Ingezonden 13 juni 2005)

1

Bent u bekend met het rapport "Praktijk onderzoek mbo-stagiaire"? 1)

Antwoord

Ja. Genoemde rapportage biedt een weergave van de hoofdlijnen van een online onderzoek onder vertegenwoordigers van Ecabo-leerbedrijven. De rapportage schetst dus geen landelijk beeld. In het nieuwe blad Praktijk dat door de Ecabo wordt uitgegeven is ook aandacht besteed aan genoemde rapportage. De minister president heeft het eerste nummer van dit blad onlangs in ontvangst genomen.

2

Is er sprake van discriminatie als uit bovengenoemd onderzoek blijkt dat tweederde van de leerbedrijven denkt dat allochtone mbo-stagiairs moeilijker plaatsbaar zijn, waarbij er een fors verschil is tussen de inschatting en de algemene situatie, namelijk dat één op de vijf leerbedrijven van mening is dat allochtone mbo-stagiairs binnen hun bedrijf moeilijker plaatsbaar zijn dan niet allochtone stagiairs? Wat gaat u met deze cijfers doen?

Antwoord

In dit specifieke geval is het zo dat in eerste instantie de leerbedrijven verantwoordelijk zijn voor het plaatsen van stagiaires. Het ministerie van OCW heeft hier geen zeggenschap over. Indien er sprake is van discriminatie dan is er een landelijk meldpunt waar een klacht gedeponereerd kan worden. Verder kan er ook een beroep gedaan worden op de Commissie gelijke behandeling.

Een relativering is echter op zijn plaats. Uit het onderzoek blijkt óók dat tweederde van de leerbedrijven wél allochtonen als stagiairs hebben en dat tachtig procent van de leerbedrijven dit niet als een probleem ziet. Het gaat uiteindelijk dus om een kleinere groep leerbedrijven waar de situatie zorgelijk is. Neemt niet weg dat het op het eerste gezicht een zorgwekkend signaal is, zeker omdat het bedrijven betreft die positief staan tegenover stagiairs. In het onderzoek is niet naar de reden gevraagd waarom die leerlingen moeilijker te plaatsen zijn. Het zou kunnen zijn dat er legitieme problemen zijn waarom een stagiair niet geplaatst kan worden. Hierbij valt bijvoorbeeld te denken aan taalachterstand. Een secretaresse in opleiding die slechts beperkt het Nederlands beheerst, zal bij een Nederlands bedrijf moeilijk een stageplaats kunnen vinden. Dus een nadere inventarisatie van de redenen – met specifieke aandacht voor discriminatie - lijkt op zijn plaats. Over dit punt zal ik met Colo in overleg treden. Dat is ook om een andere reden nodig. ECABO heeft dit onderzoek met name gedaan onder bedrijven uit de zakelijke dienstverlening. Het kan zijn dat het percentage in de zorg en de techniek anders ligt.

Ook de inspectie van het onderwijs heeft dit signaal in het Onderwijsverslag genoemd. Daarom heeft de inspectie het voornemen hier nader onderzoek naar te verrichten. In het volgende jaarwerkplan van de inspectie zal dit opgenomen worden.

De kenniscentra beroepsonderwijs bedrijfsleven kunnen als er van discriminatie sprake is, samen met de ROC's een belangrijke rol spelen om vooroordelen bij het bedrijfsleven weg te

halen. Met name de kenniscentra hebben via hun buitendiensten een goed apparaat om vooroordelen bij praktijkopleiders weg te halen. Ook zouden zij, alweer met de ROC's, aandacht kunnen schenken aan uitleg van de culturele spelregels die beide groepen (bedrijven en leerlingen) gebruiken.

3

Wat gaat u doen aan de tweede uitkomst van dit onderzoek, namelijk dat tweederde van de bedrijven geen zin heeft in een vmbo'er omdat de begeleiding te intensief is voor een oriënterende stage?

Antwoord

Dit is geen acuut probleem. ECABO heeft dit onderzoek gedaan onder haar 37.000 erkende leerbedrijven. Eenderde van de leerbedrijven heeft aangegeven in principe wel vmbo stagiaires te willen. Volgens kenniscentrum ECABO is dat voorlopig genoeg. Toch is het zorgwekkend dat de meeste bedrijven geen zin hebben in een vmbo'er. Als de belangrijkste reden hiervoor is dat de begeleiding te intensief is, dan moeten er bij kenniscentra acties mogelijk zijn om dit percentage te verhogen, anders is op termijn wel een probleem te verwachten. Ik zal dit punt ook onder de aandacht brengen van de werkgeversorganisaties VNO NCW en MKB Nederland.

Daarnaast organiseert het merendeel van de vmbo-scholen in de vorm van praktische sectororiëntatie ook een schoolinterne oriëntatie op het middelbaar beroepsonderwijs en de arbeidsmarkt. Ook zal de regionale positionering van het vmbo en mbo de samenwerking met het bedrijfsleven verder vergroten.

4

Kan uit uw antwoorden over stageplaatsen voor (laagopgeleide) mbo'ers, waaruit bleek dat er een tekort is van 8200 beroepspraktijkvormingsplaatsen (BPV) in het mbo per januari 2005, worden geconcludeerd dat het alleen voor een bepaald type student moeilijk is om een stageplaats te vinden? 2)

Antwoord

Allereerst: het tekort aan stageplaatsen in het mbo valt relatief mee. Dat kan gezien worden als een indicatie dat de kwaliteit van de samenwerking tussen ROC's en kenniscentra zich positief ontwikkelt. Daarnaast is het zo dat het tekort aan stageplaatsen ook te maken heeft met het niveau van de opleiding. Tenslotte blijkt uit de inventarisatie van de Bve Raad (in samenwerking met de kenniscentra en de Taskforce jeugdwerkloosheid) dat er ook sprake is van verschillen per sector.

5

Kunt u de Kamer de stand van zaken melden wat betreft de acties die zijn ondernomen om te zorgen voor voldoende stage- c.q. BPV-plaatsen?

Antwoord

Er zijn landelijk 175.000 leerbedrijven. Dat aantal lijkt op zich voldoende. De vraag is of ROC's van dit bestand voldoende gebruik maken. Het onderzoek van ECABO laat in ieder geval zien dat de bedrijven gemotiveerd zijn. Daarnaast is het zo dat bedrijven door kenniscentra en ROC's gemotiveerd kunnen worden om meer stagiairs af te nemen. Een initiatief als stagevinden.nl is bijvoorbeeld een stap in de goede richting. Het geeft bedrijven de mogelijkheid om zelf met leerlingen in contact te komen.

Ik kan u melden dat (ambtelijk) overleg plaatsvindt tussen de Taskforce Jeugdwerkloosheid, Colo, Bve Raad, CWI en OCW over een zestal punten:

1. Verhelderen van de verantwoordelijkheidsverdeling van en tussen partijen;
2. Zorgdragen voor een transparant, actueel en toegankelijk registratiesysteem t.a.v. bpv-plaatsen;
3. Nagaan of het creëren van meerdere instroommomenten per jaar wenselijk en mogelijk is;
4. Evaluatie van de accrediteringseisen die aan leerbedrijven gesteld worden;
5. Uitdiepen van de samenwerking tussen ROC's en kenniscentra;
6. Meer aandacht geven aan beroepenoriëntatie en studiekeuzevoorlichting.

Recent is de interdepartementale projectdirectie Leren & Werken ingesteld die tot taak heeft concrete acties uit te voeren om leren en werken beter te combineren. Duale trajecten spelen hier een belangrijke rol. Doel is te komen tot 15.000 extra duale trajecten in 2007 en tot structurele oplossingen voor factoren die duale trajecten belemmeren. Daarnaast zal het kabinet in zijn reactie op het rapport Leijnse nadere beleidsacties aankondigen gericht op de aansluiting beroepsonderwijs – bedrijfsleven.

1) Grinsven, van V. & Krom, J. (2005) *Rapportage praktijk onderzoek mbo-stagiaire*
Amersfoort: Ecabo

2) Aanhangsel-Handelingen nr. 1424, vergaderjaar 2004-2005